

2023 YILI RAMAZAN AYI TALİMATI

Evveli rahmet, ortası mağfiret, sonu ise cehennemden kurtuluş olan bir Ramazan ayına daha kavuşmanın huzurunu yaşamaktayız. **22 Mart 2023 Çarşamba** günü ilk teravih namazını kılacak, **23 Mart 2023 Perşembe** gecesi ilk sahura kalkacağız.

Başkanlığımız, her yıl Ramazan ayında toplumsal duyarlılığı ve farkındalığı artırmak amacıyla önemli bir temayı kamuoyunun gündemine taşımakta ve belirlenen tema, etraflı bir şekilde ele alınmaktadır. Bu bağlamda ülkemizde yaşanan depremler ve akabinde oluşan dayanışma ve yardımlaşma ruhunu canlı tutmak amacıyla 2023 yılı Ramazan teması “**Ramazan ve Dayanışma**” olarak belirlenmiştir.

Yüce dinimiz İslam, müminlerin dayanışma içinde olmalarını ister. Başta zekat olmak üzere mali ibadetlerin en önemli hikmetlerinden birisi de budur. Dayanışma; bir topluluğu oluşturan fertlerin yardımlaşmaları, birbirlerine destek olmalarıdır. Geleneğimizde dayanışma; yardımlaşma, infak, kardeşlik, ülfet, cömertlik, ihsan gibi kavramları içine alan, vakıf kültürünün de oluşmasında öncü rol oynayan çok önemli bir değerdir.

“Müminler, ancak kardeşlerdir” (Hucurat, 49/10) “*Hep birlikte Allah'ın ipine sımsıkı sarılın*” (Al-i İmran, 3/103) gibi ayetler, toplum olarak bizleri bir ve beraber olmaya çağırır. Kaldı ki sosyal hayatın birlik ve beraberlik, huzur ve güven üzere olması esastır. Nitekim Cenâb-ı Hak da “*İyilik ve takva hususunda yardımlaşın, günah ve haksızlık yolunda yardımlaşmayın*” (Maide, 5/2) buyurarak bu gerçeğe işaret eder.

Peygamber Efendimiz (s.a.s), müminler topluluğunu tuğlaları birbirini tutan bir binaya benzetmiş ve akabinde parmaklarını kenetleyerek dayanışmanın nasıl olması gerektiğini tarif etmiştir. (Buhari, Edeb, 36) “*Bir kimse kardeşine yardım ettiği müddetçe Allah da ona yardımını sürdürür*” (Müsned, II, 274) buyurması, müminin en önemli özelliklerinden birisinin de dayanışma ve yardımlaşma üzere olması olduğunu ortaya koymaktadır.

Ramazân ayı, dayanışma, yardımlaşma ve paylaşma ayıdır. Kardeşliğimizi pekiştirme, umutlarımızı yeniden yeşertme mevsimidir. Evlerini ve gönüllerini kardeşlerine açan, iş yerlerini birer hayır çarşısına dönüştüren aziz milletimizin birlik ve beraberlik günleridir. Ramazan ayı, aynı zamanda dertlerimize deva bulacağımız, zorluklarımızdan kolaylık çıkaracağımız bir aydır.

Bütün bu düşüncelerden hareketle, 2023 yılı Ramazan ayında “**Ramazan ve Dayanışma**” konusunun ele alınışı, bireysel ve toplumsal hayatımızın huzuruna katkı sağlayacaktır. Birlik ve beraberliğimizi, ferdî ve toplumsal dayanışmamızı güçlendirici çalışmaların yaygınlaşmasına zemin hazırlayacaktır. Bu minvalde Başkanlığımızca, aşağıda yer alan hususlar çerçevesinde Ramazan ayı boyunca dayanışmanın önemine vurgu yapılacaktır.

1. Ramazan ayı münasebetiyle yürütülecek hizmetlerde ve Ramazan ayı öncesinde camilerin müştemilatıyla birlikte temizliği hususunda 15.12.2020 tarihli ve E.847444 sayılı Başkanlık onayı ile yürürlüğe giren Din Hizmetleri Uygulama Genelgesi'nin 23'üncü maddesinde belirtilen hususlara riayet edilecektir.
2. Cami merkezli faaliyetlerde, camilerdeki ses sistemlerinin kullanımında, cami müştemilatı ve kullanıma elverişliliği hususunda 14.11.2019 tarihli ve 75718882-216-E.716418 sayılı Cami Hizmetlerinde Verimliliğin Artırılması Genelgesi'nin ilgili maddelerine riayet edilecektir.
3. Ramazan ayı boyunca cami görevlilerinin görevleri başında bulunması sağlanacak, zaruri haller dışında hiçbir cami görevlisine bu ayda yıllık izin verilmeyecektir. 17.06.2014 tarihli ve 29033 sayılı Resmî Gazete ile yürürlüğe giren Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönetmeliği'nin 47'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince bu ayda haftalık izinler de kullanılmayacaktır.

4. Camilerdeki mahyalarda 10.09.2021 tarihli ve E-75718882-210.99-1628799 sayılı Başkanlık talimatı Ek'inde yer alan ve DHYS'ye de (Cami Hizmetleri > Ramazana Özel Cami Bilgileri) tanımlanmış olan metinler kullanılacak, söz konusu metinler dışındaki bir metne mahyalarda yer verilmeyecektir.
5. Cami içi ve dışı aydınlatmalar kontrol edilecek, minarelerdeki kandiller Ramazan ayı boyunca iftar vaktinde yakılacak, imsak vaktinde söndürülecektir.
6. Başta depremzede vatandaşlarımızın misafir edildiği mekanlar olmak üzere mevsimlik işçilerin bulunduğu yerler, tatil yöreleri, sahil siteleri, yaylalar gibi mevsimsel şartlar ve geçici iskân sebebiyle camilerin yeterli olmadığı yerleşim bölgelerinde mescit kurulumu, personel görevlendirilmesi vb. tedbirler alınacaktır.
7. Depremden etkilenen bölgelerde ve diğer illerde depremzede vatandaşlarımızın misafir edildiği mekanlarda Ramazan hizmetlerinin aksamadan yürütülebilmesi için gerekli tüm tedbirler alınacaktır. Ezanların açıktan okunması, namazların, özellikle teravih namazlarının cemaatle kılınması, uygun vakitlerde mukabele okunması, manevi destek hizmetleri ile özel irşat programlarının icra edilmesi sağlanacaktır.
8. Akşam ezanlarının vaktinde okunmasına özen gösterilecek ve camilerde akşam namazı kıldırılacaktır.
9. Namazlarda tadil-i erkâna riayet edilecek ve teravih namazları, iki ya da dört rekâta bir selam vermek suretiyle kıldırılacak, teravih namazının on rekâtında mümkün mertebe kısa sureler tilavet edilecektir.
10. 11.02.2022 tarihli ve 42612791-150.01-03 sayılı Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Kararı gereği teravih namazı kıldırarak din görevlilerimize rehberlik etmek amacıyla teravih namazları ile ilgili lafız ve konu benzerliği olan ayetlerden gruplandırmalar yapılarak hazırlanan ve Ek'te yer alan "Teravih Namazı Tertipleri" Ramazan ayı öncesinde bütün görevlilere bildirilecektir.
11. Camilerde ve Kur'an kurslarında mukabele programları hazırlanacak, tüm cami görevlileri ve Kur'an kursu öğreticileri mahallince uygun görülen vakitlerde mutlaka mukabele okuyacak ve icrası takip edilecektir. Mukabele programlarında okunan cüzlerin ihtiva ettiği önemli mesajlar uygun bir vakitte cemaate aktarılacaktır.
12. Resmî kurumlarda çalışması sebebiyle camilerde okunan mukabelelere iştirak edemeyen personelden talep edenlere yönelik kurumların uygun yerlerinde müftülüklerce mukabele saatleri planlanıp gerekli duyurular yapılacak ve mukabele okunması sağlanacaktır.
13. Din görevlilerimiz, camide icra edilecek mukabele programlarına katılım sağlayamayan vatandaşlarımıza Ramazan ayı boyunca her gün Diyanet TV'de okunacak mukabelelerin duyurusunu yapacak ve bu programların takip edilmesini teşvik edeceklerdir.
14. 11.02.2022 tarihli ve 42612791-150.01-02 sayılı Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Kararı gereği hafız olan görevlilerimizin ve öğrencilerimizin camilerde ve Kur'an kurslarında mukabeleyi ezbere okumaları teşvik edilecek, Ramazan ayından sonra da mukabele hassasiyeti bu minvalde devam ettirilecektir.
15. Müftülüklerce Kur'an ziyafeti programları düzenlenebilecektir. Bu programlar tertip edilirken mahallinde görev yapan din görevlileri tercih edilecek, camilerindeki hizmetlerin aksamaması için gerekli tedbirler alınacaktır.
16. Aileler çocuklarıyla birlikte teravih namazına ve mukabeleye davet edilecek, aileleriyle camiye gelen çocukların vakit geçirebilecekleri uygun mekanlar imkanlar ölçüsünde hazırlanacaktır.
17. İrşat hizmetleri sunulurken ilgili kuruluşlarla gerekli koordinasyon sağlanarak yerel TV/radyo kanallarından ve yazılı basından; dijital platformlardan/sosyal medya araçlarından etkin bir şekilde istifade edilecektir. Yapılacak irşat faaliyetlerinde "**Ramazana ve Dayanışma**" konusu kapsamlı bir şekilde ele alınacaktır.

18. İl müftüleri belirleyecekleri kardeş ilde, ilçe müftüleri ise görev yaptıkları ilin ilçeleri arasından tespit edecekleri bir kardeş ilçede karşılıklı olarak vaaz ve irşat hizmetinde bulunacaktır.
19. İlahiyat/İslami İlimler Fakültesi öğretim üyeleri, imam-hatip liselerinde görevli meslek dersleri öğretmenleri, din kültürü ve ahlak bilgisi dersi öğretmenleri, emekli müftü, eğitim görevlileri, vaiz ve din görevlilerinin müftülüklerce uygun görülecek camilerde; cami görevlilerinin de kendi camilerinde vaaz etmeleri sağlanacaktır.
20. İrşat hizmetleri yürütülürken ölçülü, yapıcı, uyarıcı, teşvik edici, müjdeleyici, birleştirici ve kuşatıcı bir üslup kullanılması başta olmak üzere Din Hizmetleri Uygulama Genelgesi'nin 2'nci ve 42'nci maddelerindeki esaslara riayet edilecektir.
21. İl ve ilçe müftülükleri ile yurt dışı temsilcilikleri tarafından hazırlanan "Ramazan Özel Vaaz ve İrşat Programı" 17 Mart 2023 Cuma günü mesai bitimine kadar DHYS'ye kaydedilecektir.
22. Aile ve Dini Rehberlik Bürosu Koordinatörlerinin öncülüğünde sosyal hizmet kurumlarında kurum bakımı altında olan çocukların huzurevi sakinlerine yönelik hazırlayacakları ilahi, şiir, kartela sepeti gibi mini etkinlikleri sergileyebileceği "Büyüklerimiz Küçüklerle İft(ih)ar Ediyor" temalı iftar programları düzenlenecektir.
23. Depremzede vatandaşlarımızın misafir edildiği öğrenci yurtlarında, kamu kurumlarına bağlı misafirhanelerde, Başkanlığımıza bağlı hizmet mekanlarında, ceza infaz kurumlarında, sağlık tesislerinde, huzurevleri, kadın sığınma evleri, çocuk evleri gibi sosyal hizmet kurumlarında Ramazan ayının manevi ikliminin hissedilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır. Sayılan bu mekanlarla birlikte şehit yakınları ve gazilerimiz, engelli vatandaşlarımız başta olmak üzere toplumun farklı kesimlerine imkanlar ölçüsünde programlar düzenlenecektir.
24. Başkanlığımız ve Türkiye Diyanet Vakfı iş birliği ile infak duygusu yüksek hayırsever halkımızın ayni ve nakdi zekat bağışları "Türkiye İçin İyilik Vakti", "Beklenen Sensin", "Kardeşliğimiz Zekatla Bereketlensin", "Kardeşine Zekat Ol" anlayışı çerçevesinde, öncelikle depremden etkilenen vatandaşlarımız olmak üzere geniş kitlelere ulaştırılacaktır. Halkımızda zekat farkındalığının yaygınlaştırılmasına katkıda bulunmak amacıyla rehberlik edilecektir. Fitre, fidye, sadaka gibi nakdi yardımlar ihtiyaç sahiplerine Ramazan ayı içerisinde güvenli bir şekilde ulaştırılacak, aynı zamanda televizyon, radyo, sosyal medya vb. ortamlarda zekat, sadaka fitre, fidye konularının gündeme alınması hususlarında çalışmalar yapılacaktır.
25. Ramazan ayında vatandaşlarımız tarafından başta oruç olmak üzere dini konularla ilgili yöneltilen soruların cevaplandırılmasında Din İşleri Yüksek Kurulunun fetva ile ilgili basılı yayınlarının yanında fetva.diyane.gov.tr, Mobil Fetva Uygulaması ve goruntulufetva.diyane.gov.tr gibi dijital platformlar üzerinden halkımızla paylaşmakta olduğu bilgi ve açıklamalar dikkate alınacaktır.
26. Vatandaşlarımızın dinî konulardaki sorularını telefon yoluyla Alo 190 Dinî Soruları Cevaplandırma Hattına veya yazılı olarak fetva.diyane.gov.tr internet adresi üzerinden ve e-Devlet portalı üzerinden Din İşleri Yüksek Kuruluna sorabileceği vaaz ve sohbetlerde hatırlatılacaktır.
27. Alo 190 Dinî Soruları Cevaplandırma Hattına gelen sorulara cevap vermek üzere Ramazan ayı boyunca Din İşleri Yüksek Kurulu tarafından ayrıca bildirilecek bölgesel nöbet planlamasına uygun olarak hafta içi ve hafta sonu personel görevlendirilecektir.
28. Dinî soruları cevaplandırma hizmetinin sağlıklı ve etkin bir şekilde yürütülebilmesi için gerekli imkânların sağlanması ve eksiklerin giderilmesi noktasında titizlik gösterilecektir.
29. Başkanlığımıza bağlı Kur'an kurslarında hafızlık eğitimi alan öğrencilerden Hafızlık Tespit Sınavına hazırlanan ve/veya hafızlık belgesine sahip; Hafızlık Tekrar Programı, Kur'an'ı Anlama Temel Öğretim Programı ile Kur'an Kursları İslami İlimler Temel Öğretim Programına kayıtlı öğrencilerin müftülüklerce uygun görülen cami ve mescitlerde ezbere "mukabele" okumaları sağlanacaktır.
30. Başkanlığımıza bağlı Kur'an kurslarında Hafızlık Tekrar Programı, Kur'an'ı Anlama Temel Öğretim Programı ve Kur'an Kursları İslami İlimler Temel Öğretim Programına kayıtlı

- öğrencilerden müftülüklerce uygun görülenlerin cami ve mescitlerde hatimle teravih namazı kıldirmaları için teşvik edilecektir.
31. Başkanlığımıza bağlı Kur'an kurslarında hafızlık eğitimlerini tamamlayarak belgelerini alan ve halen örgün eğitimlerine devam eden hafız öğrencilere yönelik MEB ile gerekli iletişim sağlanarak mukabele ve hatimle teravih namazları için bir program oluşturulacaktır.
 32. Dini yüksek ihtisas/Dini ihtisas merkezi müdürü, eğitim görevlisi ve kursiyerler imkânlar ölçüsünde cuma ve teravih namazlarında vaaz-irşat hizmetleri başta olmak üzere müftülüklerle koordine içerisinde Başkanlığımızca Ramazan ayı kapsamında planlanan faaliyetlere katılacaklardır.
 33. Mukabele okunan cüzün tamamı, mana ve mefhum olarak öğle namazı öncesi vaazlarda Ramazan ayı boyunca işlenerek cemaatin Kur'an-ı Kerim'in içeriği hakkındaki bilgisini artırmak için "Tefsirli Mukabele" programları yapılabilir.
 34. Hafızlık Kur'an kursları ile ihtiyaç odaklı ve 4-6 yaş kur'an kurslarında, milli eğitim müdürlükleriyle işbirliği yapılarak okullarda "Ramazan Panoları" uygulamasıyla Ramazan ayı ile ilgili farkındalık çalışmaları yapılacaktır.
 35. 2023 Ramazan ayı münasebetiyle indirimli kitap kampanyası düzenlenecek olup söz konusu kampanyanın il ve ilçe müftülüklerince personelimize ve halkımıza duyurulması sağlanacaktır.
 36. Başkanlığımız tarafından hazırlanan "Ramazan ve Dayanışma" temalı kitap, dergi ile diğer basılı, görsel ve sesli materyallerin bulunduğu Ramazan ayına özel web sitesi (ramazan.diyana.gov.tr) personelimize duyurulacaktır.
 37. Başkanlığımızca hazırlanan yazılı, görsel ve işitsel materyallerin yerel TV ve radyolarda yayımlanması sağlanacaktır.
 38. Din İşleri Yüksek Kurulunca, 2023 yılı Ramazan ayı fitre miktarı **70 TL** olarak belirlenmiş olup, fitre miktarının cemaate duyurulması sağlanacaktır.
 39. Yurt dışı temsilciliklerimiz (Din hizmetleri müşavirlikleri/ataşelikleri/koordinatörlükleri) tarafından mahallinde belirlenmiş olan fitre miktarı cemaate duyurulacaktır.
 40. Yurt dışı temsilciliklerimizce yerel makamlar tarafından alınan izinler doğrultusunda "2023 Yılı Ramazan Ayı Talimatı" azami şekilde uygulanacaktır.
 41. Ramazan ayı boyunca yurt dışına yönelik yapılacak olan tüm organizasyon ve faaliyetler, Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün planlaması ve koordinesi ile yapılacaktır.
 42. Yardım toplama faaliyetleri 2860 sayılı "Yardım Toplama Kanunu" ile "Yardım Toplama Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik"te belirtilen esaslar çerçevesinde gerçekleştirilecektir. Bu bağlamda, hiçbir şahıs ve kuruluşun camilerde ve müştemilatında usulsüz ve yetkisiz bir şekilde yardım toplamasına müsaade edilmeyecektir.
 43. Bayram mesajları Diyanet İşleri Başkanı tarafından verileceğinden müftülerce ayrıca mesaj yayımlanmayacak, müftülük web sitelerinde Diyanet İşleri Başkanı'nın bayram mesajına yer verilecektir.

DİN HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ